

MRZLIH NOG NAKROG IN DRUGE PLEZALSKE DOGODIVŠČINE

ZIMSKE ZGODBE IZ VRAT

URBAN GOLOB

Tistega dne sem pričakoval silovit tempo hoje in tega me je bilo malo strah že doma. Glas o Iztokovi hitrosti je namreč segel že tudi do mene. Pa se ni nič takega zgodilo. In vendar tudi v normalni hoji nisem užival, ker sem palice pozabil doma. Spodrsavalo mi je in lomil sem, se pod težo nesramno velikega nahrbtnika, ko sem lovil ravnotežje po zaledeneli poti in stopnjah, ki so vodile pod steno.

1. PRIJATELJSTVO

Za nama sta že bila vstopni slap in smučišče. Med navezovanjem mi je Iztok pokazal prehod v krušljivi previsni steni in me spustil naprej. Požled, sneg, krušljiva skala in od kreme proti omrzlinam mastne roke so mi pričarali precej napetih trenutkov nad enim samim bolj čudnim klinom, ki sem ga končno lahko nekam zabil. Pretirane elegance in hitrosti res nisem uprizoril in s kar malo strahu sem pričakoval Iztokov komentar. Takoj ko se je prikazal okoli roba, pa je po tržiško zavil: »Tole s pa dobr nardú!« In vse skupaj se mi je zdelo neverjetno imenitno. Ob tej pohvali sem zrasel kar za nekaj centimetrov in še kako prav mi je to prišlo pri premagovanju sumljivih mest višje zgoraj.

Konec dneva sva prikolovratila na vrh. Tudi luna je že vzšla. Od toplega čaja je ostala le še grozna mrzla tekočina, ki mi je kot kamen padla v želodec. Malo sva govorila, pa se toliko bolje razumela. Ob zbiranju drobtin, ki so še ostale, sem spoznal, da je bilo tokrat vse skupaj drugače. Povabilo za vzhodno steno Monte Rose sem sprejel kot pohvalo in največ, kar sem tisti dan dobil – novo prijateljstvo. Pospravila sva in sestopila. Bila je trda noč.

2. PO LEPEM DNEVU

Kolikor sem le mogel sem hitel po zasneženi in podedeneli cesti od Aljaževega doma k Peričniku. Iztok mi je že ušel izpred oči in soj svetilke je osvetljeval le prazno cesto pred menoj. Kam, hudiča, se mu je tako mudilo?! Bolj ko sem se trudil, da bi Iztoka dohitel, bolj se mi je zdelo, da gre vse skupaj navzgor kot pa navzdol. Ali se v Vratih sestopa navkreber ali kaj?! Hoja se je neznansko vlekla in za vsakim ovinkom me je čakalo razočaranje: nikjer tistih odrešilnih klancev, ki vodijo navzdol do Peričnika.

Sicer pa je bilo plezanje tega dne en sam užitek. Bilo je lepo vreme, kljub zimi še kar toplo in popoldne je v steno celo posijalo sonce.

Skala je bila kopna in le po policah in kaminih je ležal sneg. Požled proti vrhu pa naju je opozorila, da je bilo vse skupaj vendar sredi zime. In pri nahrbtnikih pod steno sva bila še ob svetlem!

Končno sem prišel do Krede in čisto malo poti je še bilo do avtomobila. Vsa previdnost pri hoji po strmeh, z debelo ledeno plastjo pokritem klancu mi ni pomagala in že sem se po riti bližal robu ceste. V zadnjem hipu je bilo na srečo moje vožnje konec in spektakularnega padca v strm gozd pod cesto ni bilo.

Previdno sem se pobral in se še z večjim občutkom za ledene klance počasi in presneto previdno bližal avtomobilu.

3. MRZLIH NOG NAKROG

Vrv se je izgubljala v megli. Obut v plezalnike sem stal v snegu in preklinjal slabo vreme, ki se je z zahoda pripeljalo pol dneva prekmalu. Sestopala sva po strmi grapi, s plezalniki sekala stopinje v nemarno trd sneg in za povrh zaradi megle sploh nisva vedela, če je ta grapa tista »ta prava«. Videlo se ni nikamor, kje sploh sva, pa sva vedela le približno. Pet metrov grape nad in pod nama je bil takrat ves najin svet. Znašla sva se v megli sredi neke odročne stene, nad gorsko dolino, v zimskih hribih, na katere se je že začela počasi spuščati noč in ko je vedno bolj snežilo. Bila sva sredi ničla.

Ko sva zjutraj stala pod steno, je bila še čisto kopna in tudi vreme je obljubljalo, da bo še nekaj časa zdržalo. Vse je kazalo na najin hiter vzpon in enostaven sestop, zato sva vso odvečeno opremo pustila kar pri vstopu. Tam so ostali tudi zimski čevlji, o katerih sem sanjal vse dolge ure prekleto mrzlega sestopa.

Znočilo se je že in pripravljala sva se na naslednji spust. Prvič po šestih urah sestopanja v snegu, obuta v tesne plezalnike, sva lahko stala na skali, a najina stopala so spominjala le še na štiri neobčutljiva polena bukovega lesa. Iztok je že potonil v grozečo megleno črnino, sam pa sem več kot pol ure še brcal v skalo, da bi mi v stopala prišlo vsaj nekaj toplote. Vendar kakšnega posebnega uspeha ni bilo.

Končno sva bila po skoraj devetih urah norega sestopa, kjer se je dogajalo marsikaj – za nameček se je v zadnjem spustu še zataknila vrv – spet pri vstopu in pri največjem bogastvu – suhih toplih čevljih.

Tržiški zdravstveni dom pozno ponoči. Neonske luči so mi bleščale v oči. Medtem ko je Iztok

Vse smeri sva preplezala z Iztokom Tomazinom. To so:

1. Stenar: Severni slap. V 90°/60–70°, 500 m, 10. 3. 1990, zimski prvenstveni vzpon.
2. Sp. Rokav: Spominska Miri Zaman. VIII–IV+, 600 m, 1. 3. 1992, 1. zimska ponovitev in 1. ponovitev.
3. Sp. Rokav: Mrzlih nog naokrog. VI/IV–V, 300 m, 20. 30. 1992, zimski prvenstveni vzpon.

dobival injekcije z nekakšnimi zadetvami proti omrzlinam, mi je pripovedoval zgodbo o podobnih »operacijah« v bazi pod Čo Ojem. Malo sem se smehljaj, malo sem modro prikimal, misliti pa nisem mogel kaj dosti. Tako je bilo toplo, suho in vse se je bleščalo, da so veke postajale težje in težje, možgani pa so mi tako in tako že nekaj časa delovali bolj na minimumu.

Vožnja proti Ljubljani je bila obupno dolga. Tekma s časom – ali bom prej doma, ali pa bom zakinkal in zletel s ceste! Na stečaj odprtemu oknu, Dublinersom, ki so na ves glas hrumele iz avtomobilskih zvočnikov in krajšemu počitku se moram zahvaliti, da sem prišel domov cel. Drugi dan pa sem spoznal, da je bila pot iz Tržiča do Ljubljane pravzaprav presenetljivo kratka: saj se je tako rekoč nisem spominjal.

SPOMLADANSKI PREBLISK

Pomlad je prišla v deželo. Ptčki skačejo z veje na vejo in veselo čivkajo. Vse že zeleni. Tudi zaljubljene parčke je pomlad privedla na Grad. In medtem ko se stiskajo, se sprehajajo po Šancah in iščejo še kakšno prosto klopco, se na vse kriplje vlečem čez previsne grajske oboke.

Nato pride Kofo in pravi: »Fantje, pogledite, vsak je pripeljal sem svojo damo in lej, kako se imajo fajn! Pomlad je, mi pa se tukaj nekaj matramo! Vam rečem, tukaj nekeje ni čist u redu!«

Stopim na tla, pogledam tista dva na klopi, pa fante, ki smrtno resno trenirajo, se znojijo in med katerimi sem bil še pred nekaj trenutki tudi sam.

Ja, pa tukaj res nekaj ne štima...

Športni plezalci – ujetniki dvoran?

Ali naj bi v Nemčiji imelo športno plezanje prihodnost izključno v dvoranah? O tem so razpravljali lanskega 31. oktobra v Nürnbergu ob tekmi svetovnega pokala v športnem plezanju. V razpravi so se pokazala zelo nasprotujoča si stališča. Številni varstveniki narave bi najraje videli, če bi v naravnih stenah sploh ne bilo nobenega plezalca več. Nasprotno bi želela številna plezalska društva ohraniti najširši spekter različnih oblik plezanja in vidijo v plezanju v naravi vsekakor

POHORSKE ŽIVE LEGENDE

DEHTEČI SPOMINI

ALEŠ POTISK

Vsak dan, ko se naredi večer, ko pride zame najlepši, starih skrivnosti in zaprašenih spominov poln del dneva, ne več dan in še ne noč, ko si natočim skodelico zeliščnega čaja ali šilce domačega zeliščnega žganja, se rad spomnim na vse pravljicih kraje, koder sem – ali pa so moji starši – nabirali vse te čudodelne trave, opojno dehteče in polne blagodejnih drog. Mnoge med njimi so skromne in neopazne sredi bogatega gorskega cvetja razkošnih barv in osupljivih oblik. Ampak bogastvo se skriva v revni hiši!

Pravzaprav so taka poznojesenska razmišljanja le izgovor, da človek mirne vesti dolge ure sanjari o prelepih dneh, preživetih na različnih koncih naših gora. Nam tako potrebnih, vedno prekratkih dneh polnega življenja, naporov, nevarnosti, že prav zadušljive sreče in eksplozivne radosti, na drugi strani pa popolne skladnosti in umirjenosti.

ZA BALO SE NI TREBA BATI

Začetek julija me sreča v Bavšici, kjer sem bil udeleženec vodniškega tečaja. Tam sem se smel dotakniti takih hribov, o katerih se mi prej niti sanjalo ni. Kopriv in trave pa skrotja polni trentarski hribi, kjer bi nad 2000 metri lahko nabiral regrat, osupljivi razgledi daleč naokoli in tista presunljiva samota, divjost in neukročenost teh pravljicnih gora. Pa mešanje takih občutkov z otožnostjo za vedno minulih časov, ko človek stopa mimo zapuščenih, podrtih in do obupa zaraščenih planin, kjer si je težko zamisliti, da je niti še ne tako dolgo tega tukaj utripalo življenje, se rojevalo in umiralo, ostajalo pa vseskozi pošteno in plemenito v zaščiti mogočnih grebenov.

Ko sem se potem čez slab mesec zopet vrnil in na planini Bala v taki podrtiji s prijateljem prespal, je bila to ena od najčudovitejših noči v mojem življenju. Mirko se je čisto zares pogovarjal z gamsom, ki se je oglašal nekje s

najdragocenejše športno udejstvovanje v naravi, ki služi spodbujanju ljudi za opazovanje narave, za primerno obnašanje v njej in možnosti za ocenjevanje tveganja v tem okolju.

Enako močan je političen pritisk, da bi plezanje iz narave pregnali izključno v športne dvorane, kar je še posebno vidno od takrat, ko so v nemški pokrajini Baden-Württemberg v začetku leta 1992 prepovedali takšno plezanje v naravi.

Razprava je razgrnila vse temeljne položaje, vsa plezalska društva, ki so želela, so prišla do besede, zdaj pa naj bi imele odločilno besedo oblasti, ki bodo velik del poslušale tiste, ki bodo prepričljivejši.